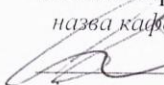

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту
Зав. кафедри публічного управління,
адміністрування
та міжнародної економіки

назва кафедри

 д.е.н., професор Сокольська Т.В.

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

«04 листопада» 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Виконала Демченко Ольга Миколаївна

прізвище, імя, по батькові,

підпис

Керівник д.е.н., проф Паска І.М.

вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Рецензент к.е.н., доцент Понедільчук Т.В.

вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Я, Демченко Ольга Миколаївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

РЕФЕРАТ

Демченко Ольга Миколаївна. Публічне управління економічним регіональним розвитком

Магістерську кваліфікаційну роботу присвячено: дослідженню наукових засад публічного управління в процесі реалізації стратегії сталого розвитку; проведенню моніторингу сучасного стану регіонального управління в умовах децентралізації; оцінці фінансового забезпечення регіонального розвитку; систематизуції та конкретизуції цілі сталого розвитку регіону у контексті розподілу повноважень органів публічного управління щодо їх реалізації; аналізу ефективності публічного управління у контексті реалізації вектору сталого людського розвитку регіону; розгляду засад стратегування сталого розвитку регіону в умовах децентралізації публічного управління.

Об'єктом дослідження є явища та процеси публічного управління регіонами.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні основи, методичні підходи та науково-практичні рекомендації щодо публічного управління регіонами у процесі реалізації стратегії сталого розвитку.

Методи дослідження. Методологічною й теоретичною основою дослідження є наукові положення економічної теорії, теорій регіоналізму, сталого розвитку, публічного управління та урядування, праці вітчизняних і зарубіжних науковців.

Для досягнення поставленої мети та концептуальної цілісності в роботі використано загальнонаукові й спеціальні методи: аналізу та синтезу; систематизації та узагальнення; просторовий; статистичні; графічний і картографічний; комп'ютерної обробки та аналізу інформації за допомогою програм Microsoft Excel.

Інформаційну базу дослідження становлять закони України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, статистичні матеріали Державної служби статистики України та управлінь статистики в регіонах, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерства розвитку громад та територій України, інших міністерств і відомств, наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали конференцій і семінарів, монографії, збірники та наукові статті; інтернет-ресурси тощо.

Структура кваліфікаційної роботи магістра та її обсяг. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 94 сторінок. У роботі міститься 12 рисунків, 13 таблиць. Список використаних джерел налічує 73 найменування.

Ключові слова: публічне управління, регіональний розвиток, сталий розвиток, політика, децентралізація.

ANNOTATION

Demchenko Olga Mykolayivna. Public management of economic regional development

The master's thesis is devoted to: the study of the scientific foundations of public administration in the process of implementing the strategy of sustainable development; conducting monitoring of the current state of regional administration in conditions of decentralization; assessment of financial support for regional development; systematization and specification of the goal of sustainable development of the region in the context of the distribution of powers of public administration bodies regarding their implementation; analysis of the effectiveness of public administration in the context of the realization of the vector of sustainable human development of the region; consideration of the principles of strategizing the sustainable development of the region in the conditions of decentralization of public administration.

The object of research is the phenomena and processes of public management of regions.

The subject of the study is theoretical and methodological foundations, methodological approaches and scientific and practical recommendations for public management of regions in the process of implementing the strategy of sustainable development.

Research methods. The methodological and theoretical basis of the research is the scientific provisions of economic theory, theories of regionalism, sustainable development, public administration and governance, works of domestic and foreign scientists.

To achieve the set goal and conceptual integrity, general scientific and special methods were used in the work: analysis and synthesis; systematization and generalization; spatial; statistical; graphic and cartographic; computer processing and information analysis using Microsoft Excel programs.

The information base of the study consists of laws of Ukraine, decrees of the President of Ukraine, resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine, statistical materials of the State Statistics Service of Ukraine and statistical offices in the regions, the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine, the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine, other ministries and departments, scientific works of leading domestic and foreign scientists, materials of conferences and seminars, monographs, collections and scientific articles; Internet resources, etc.

The structure of the master's qualification work and its scope. The work consists of an introduction, three chapters, conclusions and a list of used sources. The total volume of work is 94 pages. The work contains 12 figures, 13 tables. The list of used sources includes 73 names

Keywords: public administration, regional development, sustainable development, politics, decentralization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	9
1.1 Концептуальні засади публічного управління розвитком регіону в умовах децентралізації.....	9
1.2. Управління економічним розвитком території в контексті сталого розвитку.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАМИ.....	28
2.1. Особливості сучасного стану регіонального управління в умовах децентралізації.....	28
2.2. Аналіз фінансового забезпечення регіонального розвитку.....	36
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	55
3.1. Стратегії сталого розвитку регіону в умовах децентралізації публічного управління.....	55
3.2. Моделювання фінансової самодостатності та добробуту населення в системі публічного управління регіонами.....	68
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авер'янов В. Б., Дерещ В. А., Школик А. М. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / за заг. ред. Авер'янова В. Б. Київ: Юстініан, 2007. 288 с.
2. Альошкін В.С. Синергетичний підхід до моделювання соціально-економічної політики України на шляху до євроінтеграції. Економічний вісник Донбасу. 2014. № 2 (36). С. 74-79
3. Артёмов І. В., Ващук О. М. Єврорегіональне співробітництво України: проблеми і перспективи: навч. посіб. Ужгород: Гражда, 2013. 410 с.
4. Бліщук К. Управління розвитком території: економічні аспекти. Ефективність державного управління. 2020. Вип. 1 (54). Ч. 2. С. 217–224
5. Бобровський О. І. Теоретичні засади публічного управління територіальних громад. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 4. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/4_2021/153.pdf(дата звернення: 15.10.2021).
6. Буряк В.В. Методичні підходи до формування стратегії сталого розвитку промислового міста. Інноваційна економіка. 2016. 7-8' [64], С.99-104
7. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. 256 с.
8. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: монографія / за ред. З. С.Варналія. Київ: НІСД, 2007. 820 с.
9. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>(дата звернення 12.11.2021 року)
10. Державний веб-портал бюджету для громадян URL: openbudget.gov.ua

11. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2021. 153 с.
12. Другий етап децентралізації в Україні 2021-2021 роки. URL: <https://decentralization.gov.ua/about>(дата звернення 26.10.2021 року)
13. Загорський В. С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. 336 с.
14. Звіт про науково - дослідну роботу оцінка тенденцій в економічній і соціальній сферах приморських регіонів України з урахуванням екологічних критеріїв. Міністерство екології та природних ресурсів України НДУ «Український науковий центр екології моря». URL: http://www.sea.gov.ua/img/reports/2018/Theme_12.pdf(дата звернення 14.12.2021 року)
15. ЗВІТ про результати моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики у 2021 році . URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/zvit-za-rezultatamy-realizacziyi-derzhavnoyi-regionalnoyi-polityky-v-ukrayini-u-2021.pdf>(дата звернення 14.12.2021 року)
16. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/zvit-seo-pidpys.pdf>(дата звернення 15.12.2021 року)
17. Льченко Н., Жиленко Р. Економічний розвиток громади: контекст та практика (досвід Канади). Економічний розвиток громади. 2006. № 2. С. 35–40
18. Інститути та інструменти розвитку територій на шляху до Європейських принципів. Київ, 2001. 45 с.

- 19.Іртищева І.О., Рогатіна Л.П., Крамаренко І.С., Андрющенко Є.Г., Білан В. В. Інвестиційна складова економічної безпеки: мікро-, мезо-, макрорівні. Ефективна економіка. 2021. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7871>(дата звернення: 15.10.2021).
- 20.Квітка С.А. Синергетична модель державного управління. Аспекти публічного управління. 2015. №0 (24)/ С.25-33.
- 21.Керівництво зі стратегії досліджень та інновацій для смарт спеціалізації.URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Kerivnitstvo-Smart-Spetsializatsiyi-DG-JRC-skrocheniy-ukr.-pereklad-1-1.pdf> (дата звернення 15.12.2021 року)
- 22.Концепція державної регіональної політики: збірник документів Міжнародного Форуму «Європейські орієнтири місцевого і регіонального розвитку» 16-17 жовтня 2008 р. Київ: Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, 2008. 60 с.
- 23.Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>(дата звернення 27.10.2021 року)
- 24.Мельник А.Ф. Модернізація суспільного сектору економіки в умовах глобальних змін: монографія. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2009. 528 с.
- 25.Мельник Р. С. Категорія «публічне управління» у новій інтерпретації. Право і суспільство. 2012. № 6. С. 95–98.
- 26.Методичні рекомендації для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад. URL:https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/human_development/development-strategies-of-the-territorial-communities.html(дата звернення 11.12.2021 року)

- 27.Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія / наук. ред. С. Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2020. 205 с.
- 28.Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>(дата звернення 28.10.2021 року).
- 29.Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>(дата звернення 28.10.2021 року).
- 30.Міністерство економічного розвитку та торгівлі України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?tag=Sotsialno-ekonomichniiRozvitokRegioniv> (дата звернення 10.11.2021 року)
- 31.Міністерство розвитку громад і територій. URL:https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/593/%D0%9C%D0%BE%D0%BDi%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3__10.09.2021.pdf(дата звернення 14.12.2021 року)
- 32.Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <http://www.minregion.gov.ua>(дата звернення 27.10.2021 року)
- 33.Місто Миколаїв. Інвестиційний паспорт. URL: https://mkrada.gov.ua/files/ECOINVEST/Mykolaiv_web.pdf(дата звернення 27.10.2021 року)
- 34.Моделі і механізми регулювання євро регіонального співробітництва України / за заг. ред. І. В. Артёмова, О. М. Ващук, О. М. Руденко: монографія. Ужгород: Гражда, 2013. 610 с.
- 35.Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 вересня 2021 року. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/593/%D0%9C%D0%BE%D0>

%BDi%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3__10.09.2021.
pdf(дата звернення 26.10.2021 року)

36.Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 вересня 2021 року. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/593/%D0%9C%D0%BE%D0%BDi%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3__10.09.2021.pdf(дата звернення 27.10.2021 року)

37.Моніторинг регіонального розвитку. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/monitorynh/>(дата звернення 28.10.2021 року)

38.Нові громади. URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada>(дата звернення 27.10.2021 року)

39.Основні тенденції розвитку м. Одеса за галузями та сферами (станом на 03.12.20). Офіційний сайт міста Одеса. URL: <https://omr.gov.ua/ua/odessa/data/osnovnie-tendencii-razvitiya/>(дата звернення 27.10.2021 року)

40.Основні тенденції розвитку м. Одеса за галузями та сферами (станом на 03.12.20). Офіційний сайт міста Одеса. URL: <https://omr.gov.ua/ua/odessa/data/osnovnie-tendencii-razvitiya/>(дата звернення 27.10.2021 року)

41.Офіційний сайт міста Херсон. URL: <http://www.city.kherson.ua/articles/promislovist>(дата звернення 28.10.2021 року)

42.Правові інструменти Ради Європи з питань місцевого і регіонального розвитку та проблеми їх імплементації в Україні [Заг. ред. В. Толкованова]. К.: Центр досліджень питань місцевого і регіонального розвитку та сприяння адміністративній реформі, 2007. 349 с

43. Приходченко Л. Л. Система публічного управління України: механізми горизонтальної взаємодії. Державне управління: теорія та практика. 2016. № 2. С. 5–14.
44. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> (дата звернення 27.10.2021 року)
45. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів України № 932 від 11.11.2015. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF>. (дата звернення 13.12.2021 року)
46. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення 15.12.2021 року)
47. Про співробітництво територіальних громад: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text> (дата звернення 27.10.2021 року)
48. Проект Стратегії Сталого розвитку Україна-2030. URL: <https://igu.org.ua/sites/default/files/Стратегія-сталого-розвитку.pdf> (дата звернення 15.12.2021 року)
49. Публічне управління: термінологічний словник / уклад.: В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. Київ: НАДУ, 2020. 224 с.
50. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Херсонській області у 2016 році. URL: https://merp.gov.ua/files/docs/Reg.report/Доповідь_2016_Херсонська.pdf (дата звернення 15.12.2021 року)

- 51.Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / [за ред. Віктора Чужикова]. К.: КНЕУ, 2016. 495 с.
- 52.Регіони України. Статистичний збірник. Державна служба статистики України, 2021 рік.
- 53.Семенчук Т. Б. Сутність категорії «Публічне адміністрування» та передумови її формування. Вісник економіки транспорту і пром. 2013. № 42. С. 385–389.
- 54.Стадниченко Т. Основні закономірності, принципи та завдання регіонального управління в сучасних умовах адміністративного реформування. Науковий вісник «Демократичне врядування». 2015. Вип. 15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2015_15_10
- 55.Стале ендегенне зростання регіонів України в умовах децентралізації: монографія / ред. д.е.н., проф. І. З Сторонянська. Львів, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України. 2021. 501 с.
- 56.Стратегія соціально-економічного розвитку Одеської області на 2021-2027 роки.URL: <https://oda.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/5e37ef526fbf7.pdf> (дата звернення 15.12.2021 року)
- 57.Стратегія Сталого розвитку Україна 2030. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/JH6YF00A>(дата звернення 11.12.2021 року)
- 58.Ткачук А. Ф., Наталенко Н. В. Робоча книжка депутата місцевої ради територіальної громади. Для депутатів і не тільки. К.: ТОВ “Видавництво “Юстон”, 2021. 150 с.
- 59.Урядовий портал.URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-oficijno-rozrochav-stvorennya-nacionalnoyi-ekonomichnoyi-strategiyi-2030>(дата звернення 13.12.2021 року)

- 60.Цілі Сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>(дата звернення 15.12.2021 року)
- 61.Чогодарівська громада. Одеська область. Березівський район. URL: <https://chogodarivska-gromada.gov.ua>(дата звернення 27.10.2021 року)
- 62.Шаров Ю. П. Інноваційні інструменти публічного адміністрування: європейський контекст. Публічне управління: теорія та практика. 2010. № 1. С. 5–9.
- 63.Шпекторенко І.В. Методологія публічного управління. Навчальний посібник. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. 120с.
- 64.Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda. Berlin: Duncker & Humblot. 2002.
- 65.Decentralization Thematic Team. What is Decentralization? URL: http://www.ciesin.org/decentralization/English/General/Different_forms.html;
- 66.Feltensteina A., Iwata S. Decentralization And Macroeconomic Performance In China: regional autonomy has its costs. Journal of Development Economics. 2005. № 76. P.481–501.;
- 67.K. Patytska, O. Panukhnyk, N. Popadynets, I. Kramarenko, Forming the Territorial Communities' Local Budgets in Ukraine Under Decentralization: Current Condition and Management. Tasks Journal of Optimization in Industrial Engineering (JOIE). 2021. Volume 14, Issue 2. pp.23-30
- 68.Keeling D. Management in Government. London: Allen & Unwin.1972.
- 69.Made in Odesa. URL: <https://odessa5t.com.ua/projects/made>(дата звернення 27.10.2021 року)
- 70.Pollitt C, Bouckaert G. Public Management Reform: A Comparative Analysis. Oxford: University Press, 2004. P. 12–13.
- 71.Schneider A. Decentralization: Conceptualization and Measurement. Studies in Comparative International Development. 2003. 38/3. P. 32–56.

72. Shaposhnykov K., Okayanyuk K. Economic Assessment of the Investment Climate in the Process of Ensuring Sustainable Development of Ukraine. Green, Blue & Digital Economy Journal. 2021. Volume 1. Number 2. C.83-89.
73. UN Public Administration Glossary [Electronic resource]. UN Public Administration programme. URL: <http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>(дата звернення: 15.10.2021).